

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Ohjekirja Pohjanmaan hyvinvointialueella 2026

- perhehoito ja tukihenkilötoiminta
- saattajalle maksettava korvaus suunterveydenhuollon lasten ja nuorten määrääaikaistarkastuksissa käynnistä

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Perhehoito	3
2.1. Lapsiperheet	3
2.2. Lastensuojelun perhehoito	4
3. Tukihenkilöt ja tukiperheet.....	5
4. Saattajalle maksettava korvaus suunterveydenhuollon lasten ja nuorten määrääikaistarkastuksissa käynnistä	8

1. Johdanto

Tähän käsikirjaan sisältyvät palvelut ovat lakisääteisiä palveluja. Hyvinvointialue voi päättää maksettavien palkkioiden ja korvausten tasosta ottaen huomioon mahdollisen lainsäädännön mukaisen vähimmäistason.

Käsikirja kattaa seuraavat palkkiot ja korvaukset:

- Perhehoito
- Tukihenkilöt ja tukiperheet
- Matkakorvaus lasten ja nuorten suun terveydenhuollon määräaikaistarkastus-käynneistä

Tukihenkilö- ja tukiperhetoiminnasta, perhehoidosta ja sijaispalvelusta maksetaan 1.1.2026 lukien km-korvaus, joka on 0,55 euroa/km hyväksytyistä matkoista. Kilometrikorvaus koskee Pohjanmaan hyvinvointialueen niin sisäisiä kuin hyvinvointialueen ulkopuolelle tapahtuvia matkoja. Kilometrikorvaus ei ole verotettavaa tuloa. Yli 25 km/päivä olevat matkat, jotka eivät sisälly kulukorvaukseen (esim. koulumatkat), voidaan ennakoon sovitulla tavalla hyväksyä (kuten esimerkiksi lapsen tapaamiset vanhempien kanssa, terapia tai matkat lapsen tukipalveluihin).

2. Perhehoito

2.1. Lapsiperheet

Perhehoidon tarkoituksena on turvata hoidettavalle perheenomainen ja hoidettavan tarpeiden mukainen perhehoito. Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalisia suhteitaan. Perhehoito perustuu perhehoitolakiin (263/2015) ja perhehoidolla tarkoitetaan hoidon tai muun osa- tai ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan yksityiskodissa tai hoidettavan kotona (perhehoitolaki 3 §).

Myös omaishoitajan lakisääteinen vapaa voidaan järjestää perhehoitolain (263/2015) nojalla. jolloin hoidettavaa hoidetaan perhehoitajan kodissa. Perhehoidon tarkoituksena on mahdollistaa kodinomainen hoito ja edistää omaishoitajan mahdollisuutta vapaaseen. Perhehoito myönnetään sosiaalihoitolain (1301/2014) perusteella ja hoito järjestetään perhehoitolain (263/2015) perusteella.

Perhehoitajat voivat hoitaa hoidettavaa myös omassa kodissaan sopimuksen mukaan omaishoitajan vapaiden aikana. Perhehoitaja on yksityinen henkilö, joka vastaa hoidon tarpeesta

olevan henkilön hoidosta omaishoitajan vapaan aikana Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa tehdyn toimeksiantosopimuksen perusteella.

Yksi lakisääteinen vapaapäivä voidaan pitää yhtenä kokonaisena vuorokautena tai jakaa enintään neljään enintään 6 tunnin hoitojaksoon. Omaishoitaja voi pitää kertyneet vapaat säännöllisesti kuukausittain. Palvelun saatavuus voi vaihdella hyvinvointialueen eri osissa.

Lyhytaikainen perhehoito	1.1.2025	1.1.2026
Perhehoito asiakkaan kodissa	Ei ohjeistettu	Alle 8 h 15,35 €/h Yli 8 h max 153,50 €/päivä Kilometrikorvaus max 50 km yhdensuuntainen matka

2.2. Lastensuojelun perhehoito

Perhehoito on laitoshoidon nähdessä ensisijainen lapsen sijaishuollon muoto: laitoshoidon järjestetään, jos lapsen sijaishuoltoa ei voida järjestää lapsen edun mukaisesti riittävien tukitoimien avulla perhehoidossa tai muualla (lastensuojelulaki 50 §). Tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle lapselle mahdollisuus kodinomaiseen hoitoon ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuuttaan ja sosiaalista kehitystään (perhehoitolaki 1 §). Perhehoitoa voidaan käyttää huostaanotettujen ja kiireellisesti sijoitettujen lasten hoidon ja huolenpidon järjestämiseksi tai kun lapsi sijoitetaan avohuollon tukitoimena. Perhehoitoa toteutetaan myös lastensuojelulain mukaisena jälkihuoltona.

Pohjanmaan hyvinvointialueella edellä mainittua perhehoitoa järjestää perhehoitoyksikkö. Perhehoitoyksikön tehtävänä on rekrytoida, kouluttaa ja valmentaa ja tukea perhehoitajia. Myös ostopalveluna hankittava lastensuojelun perhehoito ohjataan perhehoitoyksikön kautta. Perhehoitaja toimii toimeksiantosuhteessa. Ennen toimeksiantosopimuksen tekemistä perhehoitajaksi aikovan henkilön on suoritettava tehtävän edellyttämä ennakkovalmennus. Erityisistä syistä ennakkovalmennus voidaan suorittaa vuoden kuluessa sijoituksen alkamisesta (Perhehoitolaki 3 §).

Perhehoitajaksi hyväksyminen on kolmivaiheinen. Ensin perheen on käytävä valmennus, jonka lopussa yhteisellä arviolla perheen aikuiset voidaan todeta valmiuksiltaan sopiviksi perhehoitajan tehtävään. Pohjanmaan hyvinvointialueella lastensuojelun päällikkö hyväksyy perhehoitajan päteväksi toimimaan alueella toimeksiantosuhteisena perhehoitajana. Lisäksi lapsen asiasta vastaava työntekijä ja/tai johtava viranhaltija (asiasta vastaavan työntekijän valmistelun pohjalta) tai hallinto-oikeus sosiaalihuollon esityksen pohjalta määrittää sijoittamispäätöksen kautta lapselle perhehoitoperheen. Perhehoidon käyttöä sijoitusmuotona säätelee lastensuojelulaki.

Lyhytaikainen perhehoito	1.1.2025	1.1.2026
Päivystyskorvaus	1647,90 e/kk	1686,30 €/kk
Palkkio	34,31 €/vrk	35,11 €/pvä
Kulukorvaus	29,66 €/vrk	29,66 €/pvä *)

Perhehoidon palkkiot ja kulukorvaukset	1.1.2025	1.1.2026
Perushoitopalkkio	1.503,34 €/kk	1538,37 €/kk
Lomituspalkkio	53,50 €/vrk	54,75 €/pvä
Kulukorvaus minimi	502,17 €/kk	502,17 €/pvä *)
0-11 vuotta	621,15 €/kk	621,15 €/kk *)
12-16 vuotta	707,81 €/kk	707,81 €/kk *)
17 vuotta -	793,52 €/kk	793,52 €/kk *)
Käynnistämiskorvaus Vähimmäismäärä	1861,77 €	1861,77 €

*) STM suositus laskisi korvausta noin 0,6-2 €.

- mikäli perhehoitaja jää hoitamaan 0-3v vuotiasta sijoitettua lasta kotiin, maksetaan hänelle tältä ajalta 50 % korotus palkkioon
- mikäli asiasta vastaavan sosiaalityöntekijän ja perhehoitajan vastaava työntekijä katsovat, että lapsi hyötyy perhehoitajan jäämisestä kotiin hoitamaan yli 3-vuotiasta sijoitettua lasta, voidaan hoitopalkkiota korottaa määräajaksi 50%:lla.
- kun lapsella on kelan myöntämä vammaistuki, peritään tämä hyvinvointialueelle ja perhehoitajalle maksetaan kelan päätöksen ajalta hoitopalkkion korotusta hoidettavuuden perusteella kelan korvaus kaksinkertaisena (esim. perus vammaistuki 102,85e7kk peritään Pohjanmaan hyvinvointialueelle, perhehoitajalle maksetaan 205,70e/kk)

3. Tukihenkilöt ja tukiperheet

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 28 §:n mukaisen erityisen tuen tarpeessa olevalle henkilölle tai perheelle voidaan myöntää tukihenkilö. Tukiperhe voidaan myöntää lastensuojelulain (417/2007) 36 §:n mukaisena lastensuojelun avohuollon tukitoimena. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) 28 §:n mukaan erityistä tukea tarvitsevalle lapselle tai hänen perheelleen voidaan järjestää vertaisryhmätoimintaa sekä tukihenkilö- tai perhe

~~lapsen terveyden tai kehityksen turvaamiseksi. tai erityishuoltolain (519/1977) 2 §:n perusteella.~~ Tukihenkilöille ja tukiperheille maksettavien palkkioiden ja kulukorvausten suuruutta ei ole määritetty lainsäädännössä, vaan palvelusta päättävä taho määrittää myös palkkiosummat.

Tukihenkilötoiminnalla tuetaan lasten ja perheiden hyvinvointia ja helpotetaan heidän arkeaan. Tukiperhetoiminnassa tuen tarpeessa oleva osallistuu tukiperheen normaaliin arkeen ja voi sopimuksen mukaan myös yöpyä perheen luona (sosiaalihuoltolaki 1301/2014, 28 §).

Tukihenkilöt tapaavat lasta, perhettä **tai työikäistä henkilöä** esimerkiksi yhteisen tekemisen merkeissä. Tukihenkilö tapaa asiakkaan joko kotona tai kodin lähiympäristössä, tapaamisia on muutama tunti kerrallaan joka viikko tai joka toinen viikko. Tukiperhe on perhe, jonka luona lapsi voi vierailla ja viettää aikaa esimerkiksi yhtenä viikonloppuna kuukaudessa. Tarkoituksena on antaa lapselle tai nuorelle turvaa ja huolenpitoa. Tukiperheet ovat tärkeä tuki myös vanhemmille. Tukiperheen luona voi viettää viikonloppun kerrallaan tai olla osa-aikaisessa hoidossa useita kertoja kuukaudessa, enintään 8 tuntia **päivässä.** ~~Vammaisalan tukihenkilötoimintaan osallistuu erityistukea tarvitsevia henkilöitä, yleensä sosiaalihuoltolain mukaisten tuki- ja palvelutoimenpiteiden mukaisesti.~~

Tukihenkilötoimintaa voidaan käyttää tukena esimerkiksi omaishoitajan lakisääteisinä vapaapäivinä, omaishoitajan/vanhempien voimavarojen vähentyessä ja ehkäiseviä tukitoimia tarvittaessa sekä perhetilanteen ollessa kuormittunut. Tukiperheen oman elämäntilanteen tulee olla vakaa ja perheen vuorovaikutuksen ja keskinäisten suhteiden turvalliset. On tärkeää, että löydetään sopiva tukiperhe ja että yhteistyö hoidettavan, tukiperheen, vanhempien ja vastuusosiaalityöntekijän kanssa on toimivaa. Kun asiakkaalle etsitään tukiperhettä, otetaan huomioon sekä asiakkaan, tukiperheen, vanhempien että vastuusosiaalityöntekijän näkemykset ja toiveet.

Tukihenkilö tai -perhe saa kulukorvauksen ja palkkion. Heidät koulutetaan tehtävään. Palkkio maksetaan **asiakas**kohtaisesti.

Tukihenkilön palkkio 2026

- 11,67 €/tunti (v 2025 11,40 euroa/tunti); jos henkilö toimii samanaikaisesti samassa toiminnassa useamman kuin yhden henkilön tukihenkilönä, palkkiota korotetaan 50 %:lla jokaiselta toimintaan osallistuvalla lisäasiakkaalta.
- ~~Kulukorvaus 3,20 euroa / myönnetty tunti /~~
- Sopimuksen perusteella kulukorvaus maksetaan toteutuneiden kulujen perusteella, mutta enintään 60 euroa kuukaudessa

Tukiperheen palkkio 2026

- Peruskorvaus 52,75 euro/päivä (v 2025 51,55 euroa/päivä) erityistarpeisesta lapsesta 60.14 euroa/päivä
- ~~Kulukorvaus 26,41 euroa/vrk jokaisesta lapsesta erikseen.~~
- Sopimuksen perusteella kulukorvaus maksetaan toteutuneiden kulujen perusteella, mutta enintään 60 euroa kuukaudessa

Tukiperheen kotona annettu hoito 2026	Lyhytaikaishoito tukiperheessä €/päivässä (vuorokausi on 24 t)	Osavuorokautinen tukiperhehoito alle 8 tuntia päivässä
Maksuluokka 1 Lapsi ja perhesosiaalityön, lastensuojelun ja vammaispalvelun tukiperhekorvaus	51,55 € 52,75 € *)	11,67 €, yksi tunti *) 52,75 €/ 4-24 tuntia päivässä
Maksuluokka 2 Erityisen vaativat lastensuojeluasiakkaat. Vammaiset; Suhteellisen vähän hoitoa vuorokaudessa. Kehitysvammaisella ei ole vaativia perussairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä/käytösongelmia. Hän on ohjausta ja tukea tarvitseva, suhteellisen omatoiminen (ICF 1)	82,70 € 84,62 € *)	10,32 €/tunti 11,67 €, yksi tunti *) 84,63 €/ päivä *)
Maksuluokka 3 **) Vammaiset; Kohtaisen paljon hoitoa vuorokauden aikana. Kehitysvammaisen tarvitsee ohjausta ja apua joissakin päivittäisissä toiminnoissa. Tarvitsee jonkin verran valvontaa. Lieviä käytös- ja/tai psyykkisiä ongelmia. Hänellä on hoitoa tarvitsevia vaativia sairauksia. (ICF 2-3)	96,70 €	12,06 €/tunti 84,63 €/ päivä *)
Maksuluokka 4 **) Vammaiset; Erittäin paljon hoitoa vuorokaudessa. Kehitysvammaisella on vaikeita, hoitoa vaativia sairauksia, rajoitteita tai psyykkisiä ongelmia. Asiakkaalla on haastavaa käyttäytymistä ja hän vaatii jatkuvaa valvontaa. Hän tarvitsee lähes kaikessa päivittäisessä toiminnassa paljon apua. Hoitaminen vaatii erityisosaamista ja intensiivistä, päivittäistä kuntouttavaa työtä. Hän on vaikeasti liikunta- ja monivammaisen (ICF 4)	131,00 €	16,35 €/tunti 84,63 €/ päivä *)

**) STM:n ohjausasiakirjassa (28.11.2025, VN/35233/2025) ei ole näitä maksuluokkia

4. Saattajalle maksettava korvaus suunterveydenhuollon lasten ja nuorten määräaikaistarkastuksissa käynnistä

Peruskoulua käyvän lapsen saattajalle maksetaan anomuksen perusteella ja Kelan korvaustason mukaisesti matkakorvaus lapsen koulun ja suun terveydenhuollon vastaanoton välisestä matkasta, **jos** matka ylittää viisi kilometriä ja sitä ei voi yhdistää koulumatkaan. Korvaus koskee vain **määräaikaistarkastuskäyntejä**, ei mahdollisia jatkokäyntejä tai riskiryhmien lisäkäyntejä.